

# Första döva doktorn i lingvistik och litteratur i Acre, Brasilien

29 april 2024

Foto: Juiz de Foras dövförbund

***Den 25 mars 2024 ägde en historisk händelse rum vid ett universitet i Acre i Brasilien. Det var då Lucas Vargas Machado da Costa, som förste döv disputerat i lingvistik och litteratur vid sin forskarutbildning.***

Lucas är den andra döva forskaren som disputerar vid universitetet i Acre och den första i området lingvistik och litteratur. Hans avhandling handlade om döva studenter i forskarutbildning och deras språk och identitet samt motstånd. I sin forskning undersökte Lucas nio döva doktorander vid olika universitet i Brasilien.

I avhandlingen lyfter Lucas fram hinder som döva doktorander möter i forskarutbildningen. Det största hindret för att de döva doktoranderna ska lyckas i sin forskarutbildning är det sociala osynlighörandet, som Lucas kallar det.

I Brasilien utvecklas just nu en del språkpolitiska åtgärder för att främja språklig mångfald för döva, ursprungsbefolkningar och migranter. Genom sin avhandling vill Lucas belysa vikten av att skapa inkluderande utbildningsmiljöer för alla studenter, oavsett hörselstatus. Lucas menar att pedagogiken i utbildningen idag inte tar hänsyn till de döva doktorandernas sociala och språkliga behov.

**Tine Hedin**

nyhet@teckenbro.com

---

## En döv kandidat till EU-valet

29 april 2024

Foto: Instagram; @insolerah

***För närvarande sitter endast en döv ledamot i Europaparlamentet, Ádám***

***Kósa från Ungern. Han har suttit i parlamentet under tre mandatperioder (15 år). Adam har valt att inte kandidera för kommande EU-val som sker den 6-9 juni. EUD, Europeiska unionen för döva, har via sina sociala medier frågat om det finns någon döv kandidat. Nu har de fått reda på att det finns en döv kandidat från Italien.***

Efter det har det tillkännagivits att Humberto Insolera, en döv italiensk man, kandiderar till parlamentet. Han har via sitt Instagram berättat att han kandiderar för Partito Democratico, ett socialdemokratiskt parti.

I inlägget säger Humberto att han är kandidat för det kommande EU-valet och tackade partiets ledare Elly Schlein och de andra för deras förtroende. Under inläggets kommentarer kan man se många glada reaktioner och lyckönskningar.

Humberto har studerat vid olika universitet, bland annat i Bristol och på Gallaudet universitet, och har en examen i internationell politik. Tidigare har Humberto suttit i EUD:s styrelse och är idag medlem i styrelsen för EDF, Europeiskt forum för människor med funktionsnedsättning, på uppdrag av EUD.

## **Dnieuw**

**Översatt och redigerad av Kenny Åkesson**

nyhet@teckenbro.com

---

# **Utlämningsskåp för hörapparater i Örebro**

29 april 2024

Foto: Region Örebro Län

***Audiologiska kliniken*** ***hörseltekniska mottagning på Universitetssjukhuset i Örebro har nu utlämningsskåp för hörapparater. En trasig hörapparat kan lämnas in i ett brevinkast och återfås i regel samma dag via utlämningsskåpet.***

I Örebro kan alla som har behov att reparera sin hörapparat lämna in den i ett brevinkast på sjukhuset med en beskrivning av vad som behöver lagas. Lämnas hörapparaten in innan klockan 11 fås den normalt tillbaka samma dag om det inte är något allvarigare fel som gör att apparaten behöver skickas vidare.

På klinikens hemsida finns en film som beskriver hur processen går till, från det att man lämnar hörapparaten i brevinkastet till det att man får ett SMS med en sexsiffrig PIN-kod och kan öppna utlämningsskåpet med den lagade hörapparaten. Brevinkastet och utlämningsskåpen är öppna mellan klockan 06:30-20:00 varje dag.

Sedan kliniken lade ut filmen på sina sociala medier, har kommentarerna varit positiva. Användare berättar om hur smidigt det blivit att hämta hörapparaterna och slippa vänta på att de skickas hem med posten, vilket med dagens varannandags-utdelning kan fördröja väntetiden ytterligare.

**Maria Norberg**

nyhet@teckenbro.com

---

# Danska dövförbundet tar över teckenspråkslexikon

29 april 2024

Foto: DDL

***I november 2023 berättade Teckenrapport att Danmarks teckenspråkslexikon, Ordboken för danskt teckenspråk, tilldelades 1,9 miljoner danska kronor. Detta efter att de länge hotats av nedläggning på grund av bristande statligt stöd. Ordboken administrerades då av Köpenhamns Yrkehögskola och ägdes av Danmarks Dövas Förbund, DDL, tillsammans med Danska teckenspråksrådet och Köpenhamns Yrkehögskola. Nu tar DDL över driften av Ordboken.***

Ordboken är ett digitalt teckenspråkslexikon som länge varit en oumbärlig resurs

för omkring 50 000 danskar. Nyligen stod Ordbokens framtid på spel när Köpenhamns Yrkehögskola meddelade att de inte kunde fortsätta administrera driften av sidan och därför skulle lägga ned den vid årsskiftet 2023-2024.

De andra ägarna, DDL och Danska teckenspråksrådet försökte överlåta ansvaret till Danska språkrådet, utan framgång. Därför beslutade Socialstyrelsen och DDL att DDL under en övergångsperiod ska ta över den dagliga driften av Ordboken.

Claus Staunstrup Nilsson, direktör för DDL, berättar för Danmarks Radio, DR att det är viktigt att både nya och gamla tecken finns tillgängliga och att teckenspråket ska prioriteras av politiken. Han säger också att Ordboken inte bara är ett uppslagsverk utan också ett arkiv över danskt teckenspråk.

Tack vare att de under 2024 beviljats bidrag på 1,9 miljoner danska kronor och ytterligare 1 miljon under 2025, kan Ordbokens överlevnad och underhåll säkras. I och med att DDL tagit över driften av sidan, söker de nu en projektledartjänst för detta arbete.

Claus Staunstrup Nilsson, direktör för DDL, berättar för Danmarks Radio, DR att det är viktigt att både nya och gamla tecken finns tillgängliga och att teckenspråket ska prioriteras av politiken. Han säger också att Ordboken inte bara är ett uppslagsverk utan också ett arkiv över danskt teckenspråk.

I och med att DDL tagit över driften av sidan, söker de nu en projektledartjänst för detta arbete.

**Mona Riis**

nyhet@teckenbro.com

---

## **AR-glasögon för döva i Toronto**

29 april 2024

Foto: Adobe stock

***Teatersällskapet Pleiades Theatre i Toronto, Kanada, erbjuder AR-***

***glasögon till de i publiken som vill få föreställningen tolkad till amerikanskt teckenspråk. Glasögonen finns vid varje föreställning av pjäsen "Tyson's Song".***

För första gången i Torontos teaterhistoria kommer Pleiades Theatre att erbjuda Augmented Reality (AR) glasögon med tolkning till amerikanskt teckenspråk (ASL). De som använder glasögonen ser en teckenspråkstolk som tolkar det som sägs på scenen, samtidigt som användarna kan se det som sker på scenen.

Pleiades Theatre har jobbat fram denna möjlighet tillsammans med en dövkonsult samt med ett företag som jobbar med tillgänglighetslösningar för scenkost. Dessutom har en fond hos regeringen i Kanada gett ett generöst stöd till Pleiades Theatre, så att de kunnat investera i tekniken. Vid varje föreställning av Tyson's Song kommer fem par AR-glasögon att finnas tillgängliga.

Ash Knight, konstnärlig chef för Pleiades Theatre, berättar vid en presskonferens att AR-glasögonen möjliggör en mer omfattande teaterupplevelse för de som använder dem. Dessutom ökar glasögonen tillgängligheten för döva eftersom man inte behöver ordna fysiska ASL-tolkar vid sidan av scenen.

Föreställningen Tyson's Song spelas mellan den 24 april och 19 maj 2024. Den är skriven av Peter N. Bailey och regisserad av Ash Knight. I föreställningen utforskas teman som svart maskulinitet och mental hälsa. Det görs genom berättelsen om två bästa vänner, Bryan och Tyson, vars vänskap sätts på prov under en ödesdiger kväll.

**Tine Hedin**

nyhet@teckenbro.com

---

# Mexikansk skådespelare skapar

# streamingapp för döva

29 april 2024

Foto: Adobe stock

***Den mexikanske skådespelaren Irving López utvecklar en app som lyfter fram andra döva och hörselskadade skådespelare. Irving har en hörselnedsättning själv. Appen ska samla serier och filmer som har teckenspråk, syntolkning, eller undertexter på en gemensam plattform, så att de lätt hittas.***

Genom sin senaste roll i den romantiska komedin "El Roomie" visade Irving sitt engagemang för inkludering av döva i filmproduktioner. I filmen gestaltar han Guille, bästa vän till huvudpersonen. Guille använder teckenspråk för att hjälpa till att hitta kärleken åt en annan karaktär.

Irving kommer från en döv familj där teckenspråk är en naturlig del av vardagen. Med filmrollen och teckenspråket i bakgrunden ser Irving appen som ett viktigt steg mot att göra hörselskadade och döva personer synliga inom film- och TV-branschen. Genom att samla alla befintliga filmer där bland annat teckenspråket lyfts fram, vill Irving visa att det finns kvalitet hos döva och hörselskadade skådespelare och öppna fler dörrar för dem. Irving betonar samtidigt behovet av att skapa fler möjligheter för döva aktörer på populära streamingplattformar som Netflix, Amazon och ViX.

**Tine Hedin**

nyhet@teckenbro.com

---

## Iris Terapi lanserar stödjande samtal på teckenspråk

29 april 2024

Foto: Iris Terapi

**Från och med maj 2024 kommer Iris Terapi att erbjuda stödjande samtal på teckenspråk. Det innebär att döva och hörselskadade personer kan ta del av terapi både online och på plats i Göteborg eller Örebro.**

Med lång erfarenhet av att arbeta med döva, hörselskadade och personer med dövblindhet, strävar Iris Terapi efter att erbjuda stöd till alla, oavsett var de bor i landet. Nu erbjuder de psykoterapi både för privatpersoner och arbetsgivare.

Tjänsten kommer i första hand att tillhandahållas online via säkra videosamtal, men kan även erbjudas på plats i Göteborg och Örebro vid behov. Iris Terapi har ett nätverk av teckenspråkiga psykologer och personer med kompetens inom andra områden. Alla personer som jobbar med Iris Terapi övervakas av en psykoterapeut som ansvarar för behandlingarna. Det görs för att kunna säkerställa högsta möjliga kvalitet och trygghet.

**Tine Hedin**

nyhet@teckenbro.com

---

# EU-projekt som uppdaterar undervisningsmaterial på teckenspråk

29 april 2024

Foto: stemsil.eu

**STEMSiL är ett europeiskt projekt som fokuserar på att undervisa döva barn i ämnena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Projektet syftar till att utveckla innovativa metoder och verktyg för att göra lärandet mer tillgängligt.**

Utvecklingen inom ämnena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik går ständigt framåt. Döva och teckenspråkiga elever hänger inte med i utvecklingen då det saknas uppdaterade material. Därför har EU-projektet STEMSiL

bildats. STEMSiL är en förkortning för Science, Technology, Engineering and Math in Sign Language. Fritt översatt: Vetenskap, teknik, ingenjörskap och matematik på teckenspråk.

STEMSiL startade 2022 och pågår till 2025. Under den treåriga perioden får projektet finansiering från EU. Sex länder är involverade i projektet; Tyskland, som initierade projektet, Frankrike, Portugal, Spanien, Italien och Grekland. Två personer från varje land deltar aktivt i projektet. Projektet samarbetar också med olika experter som delar med sig av sina kunskaper och erfarenheter. Experterna består av personer från universitet, skolor för döva barn, föräldraföreningar för döva elever och från privata organisationer som fokuserar på utbildning.

MédiaPi, vår DJE-partner i Frankrike, har intervjuat Honesty Willoughby, en av de franska representanterna i projektet. Hon berättar att projektet har fem faser. Bland annat ska projektet besöka skolor för att träffa lärare och döva elever. Under besöken ska projektet observera deras pedagogik, filma dem samt samla information. När allt är samlat genomförs en jämförande analys varpå en sammanfattning görs och publiceras.

Just nu är projektet inne på sin tredje fas, där fokus ligger på att samla in teckenspråk från döva och visa för allmänheten. Den fjärde fasen handlar om att sprida projektets information. Projektet ska också bjuda in lärare från olika länder för att träffas, ha lektioner, föreläsningar och workshops tillsammans. Den femte och sista fasen är en sammanfattningsfas. I slutet av fasen åker alla representanter i projektet till Tyskland för att träffas och ge föreläsningar samt för att presentera projektets resultat.

Honesty och hennes franska kollega säger att detta projekt innebär mycket arbete men anser att det kommer att vara mycket användbart för alla, såväl lärare som tolkar, men också för andra yrkesverksamma, forskare, föräldrar samt elever.

STEMSiL hemsida skapades 2023 och är tillgänglig på deltagarländernas respektive språk samt på engelska. På hemsidan kommer projektet att presentera olika döva yrkesverksamma som utövar olika yrken.

**Estelle Arnoux, MédiaPi**

**Översatt och redigerad av Kenny Åkesson**



# Isabel Engwall en av sex finalister till Årets Örebroare 2023

29 april 2024

Foto: Privat

***Sedan 1996 har priset för Årets Örebroare delats ut till en person som har gjort något utöver det vanliga för att hjälpa människor. I år fick tidningen Nerikes Allehanda ett hundratal nomineringar. Sex finalister har valts ut och presenterats i tidningen där det nu går att rösta fram till den 23 maj. En av finalisterna är döva Isabel Engwall.***

Isabel är 43 år och har kämpat för dövas rättigheter sedan hon var barn. Hon har aldrig låtit sin dövhet hindra henne från att göra skillnad i samhället. Nu har Isabel blivit nominerad till Årets Örebroare för sitt engagemang och sin kamp för att förbättra situationen för döva i arbetslivet och samhället i stort. Vinnaren av Årets Örebroare kommer att presenteras efter att röstningen avslutats.

När Isabels familj upptäckte att hon var döv, flyttade de till Kumla. Hon gick på Birgittaskolan och som tonåring drömde hon om att bli åklagare eller advokat. År 2020 blev Isabel den första döva nämndemannen i Sverige. I rollen som nämndeman ser Isabel en möjlighet att visa att döva personer kan bidra på samma sätt som hörande, något som flera visat att de tvivlat på. Idag är Isabel nämndeman i Örebro tingsrätt, men de har ännu inte bestämt sig för hur hennes uppdrag ska genomföras på grund av oklarheter kring teckenspråkstolkningens finansiering.

Isabels bidrag till samhället är en påminnelse om vikten av att kämpa för rättvisa och jämlikhet för alla medborgare, oavsett bakgrund eller förmåga.

**Tine Hedin**

---

# Döva lär sig trafiksäkerhet genom drifting

29 april 2024

Foto: Adobe stock

***I lördags den 20 april fick en grupp döva ungdomar lära sig om trafiksäkerhet genom drifting i Kapstaden, Sydafrika. Ungdomarna kom från the Al-Waagah Institute for the Deaf.***

I motorsporten drifting sladdar föraren avsiktligt med bilen. Ungdomarna fick sitta i passagerarsätet i olika driftbilar och fick handledning av erfarna förare. Syftet med evenemanget var att lära deltagarna att kontrollera bilen samt andra viktiga trafiksäkerhetsaspekter på ett roligt och engagerande sätt.

Evenemanget arrangerades av organisationen G-CAP som vill uppmuntra unga förare att bli ambassadörer för säker körning i trafiken. Grundaren Deon Daniels, säger att förståelsen för trafiksäkerheten är särskilt viktig för döva, med tanke på deras svårigheter att uppfatta ljud i trafiken.

Farinaaz Samaai, kassör och samordnare för kompetensutveckling på Al-Waagah berättar för tidningen Independent Online att hon var glad över att se döva delta i ett evenemang som traditionellt är inriktat mot hörande, för flera av ungdomarna var detta första gången de fick denna möjlighet.

**Tine Hedin**

nyhet@teckenbro.com